

شماره: ۱/۹

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۱/۲۳

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود

شیوه نامه توانمندسازی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود

تدوین: خرداد ۱۴۰۳

بازنگری: فروردین ۱۴۰۵

فهرست مطالب

مقدمه.....	۴
ماده ۱: تعاریف.....	۵
ماده ۲: اهداف.....	۶
ماده ۳: انواع برنامه های توانمندسازی اعضای هیئت علمی.....	۶
۱-۳- کارگاه.....	۶
۲-۳- سمینار.....	۶
۳-۳- وبینار.....	۶
۴-۳- برنامه های مجازی غیر همزمان.....	۶
۵-۳- خودآموز.....	۶
ماده ۴: برنامه های توانمندسازی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه و توانمندی های مورد انتظار.....	۷
۱-۴- نیازسنجی برنامه های توانمندسازی آموزشی.....	۸
۲-۴- اطلاع رسانی برگزاری برنامه های توانمندسازی آموزشی.....	۹
۳-۴- ثبت نام در برنامه های توانمندسازی آموزشی.....	۹
۴-۴- ارزشیابی برنامه های توانمندسازی آموزشی.....	۹
۵-۴- صدور و دریافت گواهی برنامه های توانمندسازی آموزشی.....	۹
۶-۴- مدرسان دوره.....	۹
۷-۴- زیرساخت های مورد نیاز.....	۱۰
ماده ۵: سرفصل های برنامه ها در حیطه های توانمندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی (برنامه های محوری).....	۱۱
۱-۵- حیطه قوانین و مقررات آموزشی.....	۱۱
۲-۵- حیطه برنامه ریزی درسی و طراحی آموزشی.....	۱۱
۳-۵- حیطه یاددهی - یادگیری.....	۱۲
۴-۵- حیطه یادگیری الکترونیکی و فناوریهای نوین آموزشی.....	۱۲
۵-۵- حیطه ارزیابی دانشجو.....	۱۳

- ۵-۶- حیطه ارزشیابی برنامه های آموزشی و استاد..... ۱۳
- ۵-۷- حیطه دانش پژوهی آموزشی و پژوهش در آموزش..... ۱۳
- ۵-۸- حیطه مدیریت و رهبری آموزشی..... ۱۳
- ۵-۹- حیطه مدیریت پژوهش..... ۱۴
- ماده ۶: الزامات توانمندسازی اعضای هیأت علمی ۱۴
- ۶-۱- سطح یک: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی تازه استخدام..... ۱۴
- ۶-۲- سطح دو: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی متقاضی از مرتبه استادیاری به دانشیاری..... ۱۶
- ۶-۳- سطح سه: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه دانشیاری به استادی..... ۱۶
- جدول فرایند برگزاری کارگاه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی..... ۱۷
- فلوچارت فرایند ارتقای اعضای هیأت علمی..... ۱۸

نظام آموزش پزشکی کشور، متولی تربیت و تامین سرمایه انسانی مورد نیاز جهت ارائه خدمات سلامت در اقصی نقاط کشور است. در این بین اعضای هیأت علمی دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی، نقشی کلیدی در امر آموزش، تربیت و توانمندسازی نیروی انسانی دارند. بدیهی است، توانمندسازی اعضای هیأت علمی تاثیر چشمگیری در پیشبرد و احصاء اهداف نظام آموزش علوم پزشکی کشور و ارتقاء این حوزه خواهد داشت. در واقع یکی از موثرترین راهکارها در راستای پاسخگویی به نیازها و اولویت های آموزشی، پژوهشی، مهارتی و تقویت روحیه خود باوری در اعضای هیأت علمی، برگزاری برنامه های توانمندسازی آموزشی در تمامی حیطه های آموزش علوم پزشکی است که منجر به ارتقاء مستمر سطوح علمی، معرفتی، فرهنگی و مهارتی ایشان می گردد و احصاء این امر مستلزم اجرای مجموعه ای از اقدامات و سیاست گذاری هاست.

اصلی ترین و مهم ترین وظیفه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه، توانمندسازی اعضای هیأت علمی به عنوان موثرترین و کارسازترین مؤلفه های نظام دانشگاهی در راستای ارتقای کیفی نظام آموزش عالی است. از این رو مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی شاهرود از ابتدای شروع فعالیت تاکنون، دوره های آموزشی توانمندسازی متعددی در راستای توانمندسازی اعضای هیأت علمی در زمینه آموزش علوم پزشکی، اخلاق حرفه ای و ... در نتیجه ارتقاء عملکرد کلی دانشگاه و دانشجویان برگزار نموده است. همچنین با توجه به « شیوه نامه توانمندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی دانشگاه های علوم پزشکی (نامه به شماره ۵۰۰/۱۷۹۲/د مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۰۳، معاونت آموزشی وزارت متبوع) و همچنین « معیارهای کیفیت دوره الزامی توانمندسازی اعضای هیأت علمی جدید الورد» (نامه به شماره ۵۰۰/۳۵۸۹/د مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۲۹، معاونت آموزشی وزارت متبوع) اقدام به تدوین برنامه جامع توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه نموده است. این برنامه شامل تمامی دوره های آموزشی مورد نیاز اعضای هیأت علمی در حیطه های مختلف و با هدف ارتقاء عملکرد آموزشی اعضای هیأت علمی با تاکید بر فرایند یاددهی و یادگیری، طراحی و اجرای روش های نوین آموزشی، ارتقاء سطح آموزشی کلیه فراگیران با بهره گیری از روش های جدید آموزشی، بهبود کمیت و کیفیت برنامه های توانمندسازی آموزشی مرکز می باشد که در آن الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی دانشگاه در سه سطح (اعضای هیأت علمی جدیدالورود، اعضای هیأت علمی در مرحله ارتقا به مرتبه دانشجویی، اعضای هیأت علمی در مرحله ارتقا به مرتبه استادی) مشخص گردیده است.

ماده ۱: تعاریف

عضو هیأت علمی: هر یک از اعضای هیأت علمی آموزشی یا پژوهشی که بر اساس مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور مشغول به خدمت هستند.

توانمندسازی اعضای هیأت علمی: مجموعه تدابیر و روش هایی می باشد که موجبات ارتقاء دانش، نگرش و مهارت اعضای هیأت علمی را در راستای ایفای نقش های آموزشی مختلف آن ها اعم از مدرس، دانشور و رهبر آموزشی فراهم می سازد.

برنامه های غیرحضور: برنامه هایی هستند که عضو هیأت علمی به صورت برخط همزمان (جلسات یا کلاس مجازی) و یا غیرهمزمان (سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی) در آن ها شرکت می کنند.

اعضای هیأت علمی تازه استخدام: اعضای هیأت علمی اعم از پیمانی، قراردادی، متعهدین خدمت و سرباز هیأت علمی در دو سال اول به عنوان عضو هیأت علمی

اعضای هیأت علمی بالینی: اعضای هیأت علمی که در عرصه های بالینی مربوط به رشته های مختلف درگیر فعالیت های یاددهی/ یادگیری و ارزشیابی هستند. بقیه اعضای هیأت علمی علوم پایه محسوب می شوند.

بخش محوری برنامه: برنامه ها، سرفصل ها و محتواهای آموزشی که باید به صورت الزامی توسط دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی برای تمامی اعضای هیأت علمی خود برگزار کنند.

بخش غیرمحوری برنامه: برنامه ها، سرفصل ها و محتواهایی که دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی می توانند بر اساس نیازسنجی های داخلی و محلی و یا به صورت اختیاری برای اعضای هیأت علمی خود برگزار کنند.

کمیته علمی توانمندسازی: واحد توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود متولی طراحی، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه های توانمندسازی آموزشی ویژه اعضا هیأت علمی می باشد. این کمیته متشکل از مدیر مرکز مطالعات، مسئول واحد توانمندسازی، رؤسای دانشکده ها، معاون آموزشی و سه نفر از اساتید صاحب نظر و با تجربه به پیشنهاد مدیر مرکز مطالعات و تأیید معاون آموزشی دانشگاه یا دانشکده که به مدت ۱ سال با ابلاغ معاونت آموزشی منصوب می گردند.

ماده ۲: اهداف

۱. هدایت برنامه های توانمندسازی با توجه به همه نقش های یک مدرس علوم پزشکی
۲. تعیین گستره برنامه های توانمندسازی براساس سطوح مختلف اعضای هیأت علمی و شرایط و شرح وظایف آن ها
۳. تعیین گستره روش های توانمندسازی آموزشی و محیط های یادگیری
۴. تعیین بخشهای محوری و غیرمحوری برنامه توانمندسازی
۵. ارتقای کمی و کیفی و اثربخشی دوره های توانمندسازی آموزشی برگزار شده
۶. تقویت شرکت اعضای هیأت علمی در برنامه های توانمندسازی آموزشی
۷. تقویت مشارکت دفاتر توسعه دانشکده ها و بیمارستان های دانشگاه در برنامه های توسعه آموزشی

ماده ۳: انواع برنامه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی

برنامه های توانمندسازی آموزشی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه به یکی از روش ها یا ترکیبی از انواع زیر ارائه می شود:

۳-۱- **کارگاه:** برنامه آموزشی است که به صورت حضوری با روش کارگاهی و به منظور یادگیری مهارت مشخصی اجرا می شود. برای هر ساعت کارگاه، معادل یک ساعت برنامه الزامی توانمندسازی گواهی صادر می شود.

۳-۲- **سمینار:** جلسه آموزشی است که به صورت حضوری برای ارائه موضوعی خاص به همراه سخنرانی یا میزگرد برگزار می شود. برای هر ساعت سمینار، معادل دو سوم ساعت برنامه الزامی توانمندسازی گواهی صادر می شود.

۳-۳- **وبینار:** سمینار آموزشی که از طریق سامانه های بر خط و به صورت همزمان ارائه می شود. برای هر ساعت وبینار، معادل یک دوم ساعت برنامه الزامی توانمندسازی گواهی صادر می شود.

۳-۴- **برنامه های مجازی غیر همزمان:** برنامه هایی که از طریق سامانه های مدیریت یادگیری (LMS) و به شکل تعاملی غیرهمزمان ارائه می شوند. ساعت مورد تایید این برنامه ها بر اساس اهداف برنامه و نوع طراحی و تجربه یادگیری بر اساس نظر کمیته توانمندسازی دانشگاه تعیین می شود.

۳-۵- **خودآموز:** هر گونه محتوای آموزشی است که از طریق کاغذی (مانند کتاب، بروشور، پمفلت آموزشی و ...) و یا مجازی (محتوای الکترونیکی، CD چند رسانه ای و ...) پس از کارشناسی و تایید مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی به عنوان منبع خودآموز معرفی شده و بعد از مطالعه و شرکت در آزمون، گواهی گذراندن موفق برای آن صادر می شود. ساعت مورد نیاز تایید این برنامه بر اساس اهداف برنامه و نوع طراحی و تجربه یادگیری بر اساس نظر کمیته توانمندسازی دانشگاه تعیین می شود.

تبصره ۱: با توجه به تفاهم نامه بین ۲ دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و سمنان در جهت برگزاری برنامه توانمندسازی مشترک، در صورتیکه دانشگاه علوم پزشکی سمنان متولی برگزاری کارگاه ها باشد اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود می توانند به صورت گروهی در محل دانشگاه دوره ها را بصورت مجازی شرکت نمایند و گواهی کامل کارگاه را دریافت کنند.

ماده ۴: برنامه های توانمندسازی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه و توانمندی های مورد انتظار

شیوه نامه توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود با در نظر گرفتن الزامات شیوه نامه توانمندسازی آموزشی ارسالی از مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت متبوع به شماره ۵۰۰/۲۲۳۰/د مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۲ مورد بازنگری قرار گرفته و در ۳ سطح به تفکیک جهت "اعضای هیأت علمی تازه استخدام"، اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه "استادیاری به دانشیاری" و اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه "دانشیاری به استادی"، تدوین گردیده است. حیطه ها و عناوین برنامه های توانمندسازی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه نیز مشخص گردیده اند که بطور مستمر مورد بازنگری و به روز رسانی قرار می گیرد.

بر اساس دستورالعمل اجرایی شیوه نامه طرح دانش افزایی و توانمندسازی اعضای هیأت علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی، عناوین و ساعت دوره های مهارتی اعضای هیأت علمی به شرح ذیل می باشد:

عناوین و ساعات دوره های مهارتی اعضای هیئت علمی

ردیف	عناوین دوره ها	زمان دوره (ساعت)
۱	دوره های مهارتی	ضوابط و مقررات دانشگاهی
۲		روش ها و فنون تدریس
۳		روش و مدیریت تحقیق
۴		روش ارزیابی فعالیت های آموزش و پژوهشی
۵		چگونگی استفاده از اطلاعات علمی و منابع الکترونیکی

همچنین با توجه به نقش های متعدد اعضای هیأت علمی در محیط های آموزشی، مهمترین توانمندی های مورد انتظار که باید با اجرای برنامه های توانمندسازی آموزشی کسب شوند عبارتند از:

نقش	توانمندی
حرفه‌ای / متعهد	خود را به عنوان یک معلم دانشگاه بشناسند. بتواند بر اعتقادات و ارزشهای خود در حیطه آموزش باز اندیشی کند. نسبت به نقش الگو بودن خود آگاه باشد. رویکرد علمی به آموزش داشته باشد.
برقرارکننده ارتباط	بتواند با دانشجویان و همکاران ارتباط صحیح برقرار کند.
تسهیلگر / سخنران	بتواند دانشجویان را در فرایند یاددهی/ یادگیری درگیر کند، به آنها انگیزه بدهد و مشارکتشان را جلب کند.
اداره‌کننده کلاس / مدرس	بتواند جلسات آموزشی را در شرایط مختلف مانند کلاسهای بزرگ و کوچک با دانشجویان مشکل دار مدیریت کند. بتواند روشهای تدریس متناسب را طراحی و اجرا کند. بتواند از فناوریهای نوین در فرایند یاددهی/ یادگیری استفاده موثر کند.
ارزیاب	بتواند دانشجویان را براساس اصول صحیح ارزیابی کند.
برنامه ریز	بتواند جلسات آموزشی را براساس اصول و نظریه های یادگیری طراحی کند.
تامین کننده منابع آموزشی	برای یادگیری هر چه بهتر فراگیران منابع آموزشی را تامین یا تدوین کند.
مدیریت پژوهش	بتواند مراحل مختلف طراحی پایان نامه را گام به گام با دانشجو طراحی و اجرای آن را هدایت نماید.

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه با در نظر گرفتن الزامات توانمندسازی ابلاغ شده توسط وزارت متبوع و با توجه به توانمندی های مورد انتظار که اعضای هیأت علمی و اساتید پس از طی دوره های توانمندسازی آموزشی می بایست کسب نمایند، برنامه های توانمندسازی آموزشی را برنامه ریزی و برگزار می نمایند:

۴-۱- نیازسنجی برنامه های توانمندسازی آموزشی:

نیازسنجی برنامه های توانمندسازی بطور سالانه توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه از طریق دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها و بیمارستان ها صورت می پذیرد. نتایج نیازسنجی های انجام شده پس از بررسی اولیه در مرکز، در کمیته توانمندسازی مطرح و برنامه های توانمندسازی مصوب در کمیته، در دستور کار مرکز مطالعات جهت برنامه ریزی و برگزاری قرار می گیرد.

۴-۲- اطلاع رسانی برگزاری برنامه های توانمندسازی آموزشی:

برگزاری برنامه های توانمندسازی آموزشی مرکز، از طریق نامه اتوماسیونی، پیامک، فضای مجازی جهت تمامی ذینفعان اطلاع رسانی می گردد. همچنین اطلاع رسانی برگزاری کارگاههای توانمندسازی مرکز به طور گسترده توسط دفاتر توسعه آموزش علوم پزشکی دانشکده ها و بیمارستان های تابعه دانشگاه، صورت می پذیرد.

۴-۳- ثبت نام در برنامه های توانمندسازی آموزشی:

متقاضیان جهت شرکت در دوره های توانمندسازی مرکز می بایست در سایت دانشگاه به آدرس ذیل ثبت نام نمایند:

<https://ris.shmu.ac.ir/general/homePage.action>

۴-۴- ارزشیابی برنامه های توانمندسازی آموزشی:

ارزشیابی برنامه های آموزشی ارائه شده توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه از طریق سایت مرکز به آدرس ذیل انجام می گردد:

<https://ris.shmu.ac.ir/general/homePage.action>

۴-۵- صدور و دریافت گواهی برنامه های توانمندسازی آموزشی:

۴-۵-۱- گواهی هر برنامه در صورت تحقق معیارهای: الف) ثبت نام ب) حضور کامل در برنامه ج) مشارکت در ارزشیابی برنامه د) انجام تکالیف، کار گروهی یا پروژه مورد نظر برنامه یا قبولی در آزمون نهایی براساس صلاحیت مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه، صادر می شود.

۴-۵-۲- گواهی توانمندسازی صادره توسط این مرکز در سایت دانشگاه به آدرس ذیل، بارگذاری می گردد:

<https://ris.shmu.ac.ir/general/homePage.action>

۴-۶- مدرسان دوره:

لازم است مدرسان از توانمندی های عمومی لازم برای برگزاری دوره های آموزشی و توانمندی های اختصاصی مربوط به حوزه مورد تدریس برخوردار باشند. هر یک از دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی که امکان تأمین مدرس واجد شرایط و برگزاری مستقل دوره توانمندسازی الزامی را نداشته باشند، می توانند از طریق عقد تفاهم نامه با دانشگاه های علوم پزشکی دیگر برای برگزاری مشترک تمام یا بخشی از برنامه ها اقدام نمایند. شرایط تفاهم نامه بر اساس توافق بین دو دانشگاه است.

۴-۷- زیرساخت های مورد نیاز:

معاونت آموزشی دانشگاه موظف است بودجه، امکانات و زیرساخت های مورد نیاز برای برگزاری مطلوب دوره بر اساس برنامه تدوین شده را تأمین نماید.

لازم به ذکر است:

تبصره ۱: دارندگان گواهینامه مهارتی سطح یک پودمانی آموزش پزشکی (حضور و مجازی) و بالاتر از آن و یا مدرک دکترای تخصصی (Ph.D) یا کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، یادگیری الکترونیکی در آموزش پزشکی یا تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی، جهت ارتقا نیازی به شرکت در برنامه های آموزشی حیطه آموزش پزشکی ندارند.

تبصره ۲: حداقل ساعت مجاز مجموع ۳ دوره (اعضای هیأت علمی تازه استخدام، استادیاری به دانشیاری و دانشیاری به استادی)، ۸۰ ساعت می باشد.

تبصره ۳: هر عضو هیأت علمی به منظور استفاده از امتیاز برنامه ها برای ارتقاء رتبه، در هر سال حداقل ۱۰٪ ساعات برنامه ها را گذرانده باشد و حداکثر ۳۰٪ درصد کل ساعات مورد نیاز در سال آخر قابل احتساب خواهد بود.

تبصره ۴: اعضای هیئت علمی جدیدالورود که ملزمند در عرض دو سال دوره های الزامی را بگذرانند، از رعایت این بند معاف هستند.

تبصره ۵: اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه استادیاری به دانشیاری یا از دانشیاری به استادی می توانند حداکثر ۲۰٪ درصد برنامه ها را به صورت مجازی گذرانده باشند.

تبصره ۶: در شیوه نامه ارسالی فوق الذکر فقط به نقش های آموزشی اعضای هیأت علمی پرداخته شده است و توانمندی های مورد انتظار از عضو هیأت علمی به عنوان پژوهشگر در آن نیامده است که معاونت های تحقیقات و فناوری هر دانشگاه می توانند براساس نیازهای خود برنامه آن را تدوین و اجرا نمایند.

تبصره ۷: مرجع برنامه ریزی، تایید و معادلسازی برنامه های توانمندسازی آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه است.

تبصره ۸: گواهی آموزشی سایر دانشگاهها در صورت تایید مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه در محاسبه ساعت آموزشی، لحاظ خواهد گردید.

تبصره ۹: اگر چه الزامی جهت شرکت اعضای هیأت علمی در مرتبه استادی در دوره های توانمندسازی آموزشی وجود ندارد، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه پیشنهاد می نماید، این گروه از اعضای هیأت علمی به منظور حفظ، به روز رسانی و ارتقاء توانمندی های آموزشی خود به طور انتخابی در برنامه های آموزشی شرکت نمایند.

تبصره ۱۰: شرکت اعضای هیأت علمی این دانشگاه در کلیه برنامه های توانمندسازی آموزشی این مرکز، بدون پرداخت هزینه می باشد. اخذ هر گونه هزینه جهت شرکت در برنامه های توانمندسازی مرکز منوط به تصویب در شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

ماده ۵- سرفصل های برنامه ها در حیطه های توانمندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی (برنامه های محوری)

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی با برگزاری دوره های توانمند سازی در سطوح مختلف از حیطه های زیر از هیأت علمی تازه وارد تا ارتقا به استادی را پوشش می دهد:

۵-۱- حیطه قوانین و مقررات آموزشی

- قوانین و مقررات اداری و استخدامی اعضا هیأت علمی و نحوه دستیابی به آنها
- شرح وظایف اعضای هیأت علمی و نقش های یک مدرس دانشگاهی
- آئین نامه های ارتقا، ترفیع و ارزشیابی اعضای هیأت علمی و الزامات و پیش نیازهای آنها
- قوانین و مقررات آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی دانشجویان
- کار با نرم افزارهای اصلی حوزه آموزش مستقر در دانشگاه

۵-۲- حیطه برنامه ریزی درسی و طراحی آموزشی

- اصول، مفاهیم و اهمیت برنامه درسی و طراحی آموزش
- مراحل کلی برنامه ریزی درسی و آشنایی با حداقل یکی از مدل های برنامه ریزی درسی
- آشنایی با حداقل یکی از مدل های طراحی آموزشی
- اجزا، چارچوب و فنون نیازسنجی آموزشی
- تعریف و تدوین اهداف آموزشی در حیطه های شناختی، عاطفی و روانی حرکتی
- تعریف و تدوین توانمندی (Competency) مورد انتظار در برنامه درسی
- انتخاب روش های تدریس مناسب
- تدوین راهنمای مطالعه، طرح دوره و طرح درس، درسنامه
- راهبردهای ارتقا کیفیت آموزشی (SPICES)
- ادغام در برنامه درسی و سطوح آن
- طراحی آموزشی درس ترکیبی/مجازی
- برنامه درسی پنهان و اهمیت آن
- تعریف و مبانی آموزش جامعه نگر، مبتنی بر جامعه و پاسخگویی اجتماعی

۵-۳- حیطه یاددهی-یادگیری

- آشنایی کلی با نظریه های یادگیری و کاربرد آنها
- خصوصیات یادگیری دانشجویان در هزاره سوم
- ارتباط موثر فردی، بین فردی (استاد و دانشجو) و بین حرفه ای
- انگیزش و انگیزاندن دانشجویان
- مدیریت دانشجویان مشکل دار
- مدیریت کلاس درس یا موقعیت آموزشی
- سخنرانی اثر بخش و تعاملی
- تدریس در بستر گروه های کوچک
- ایفای نقش الگو (Role modeling)
- سوال پرسیدن، ارائه بازخورد موثر و باز اندیشی
- استانداردهای آموزش بالینی (ویژه اعضای هیأت علمی بالینی)
- ویژگی ها و مدل های آموزش بالینی (ویژه اعضای هیأت علمی بالینی)
- آموزش مهارت ها و پروسیجرهای عملی

۵-۴- حیطه یادگیری الکترونیکی و فناوریهای نوین آموزشی

- تعریف و انواع یادگیری الکترونیکی و ترکیبی
- اصول تدریس مجازی همزمان موثر
- اصول تدریس مجازی غیر همزمان موثر (از طریق LMS)
- ارزیابی دانشجو در آموزش مجازی
- انواع و اصول آموزشی تدوین محتوای الکترونیکی کارآمد
- اصول تهیه اسلاید آموزشی و کار با نرم افزارهای ساده تولید محتوا
- خرده یادگیری (Micro learning)
- بازی آموزشی (Educational game) و بازی وارسازی (Gamification)، شبیه سازی، واقعیت مجازی و افزوده در آموزش علوم پزشکی
- آشنایی با قوانین مصوب و اخلاق در آموزش مجازی و یادگیری ترکیبی

۵-۵- حیطه ارزیابی دانشجو

- اصول، مفاهیم و کاربردهای ارزیابی دانشجو
- انواع ارزیابی بر اساس ملاک، زمان و هدف آزمون
- آزمون های کتبی مانند تشریحی، صحیح-غلط، جور کردنی و چند گزینه ای و ...
- آزمون های شفاهی مانند .... Structured, Chart simulated recall, ...
- آزمون های بالینی مانند .... OSCE, KF, Script concordance, ...
- ارزیابی در محیط کار (Work place based) مانند DOPS, Mini-CEX
- ارزیابی مبتنی بر ثبت مستندات مانند پورتفولیو و لاگ بوک
- شاخص های تحلیل آزمون
- اصول طراحی سیستم ارزیابی

۵-۶- حیطه ارزشیابی برنامه های آموزشی و استاد

- مفاهیم و تعاریف ارزشیابی برنامه
- رویکرد ارزشیابی برنامه و کاربردهای آنها
- اعتبار بخشی آموزشی
- مفاهیم، اصول و روش های ارزشیابی استاد

۵-۷- حیطه دانش پژوهی آموزشی و پژوهش در آموزش

- مفاهیم و تعاریف پژوهش درآموزش ، فعالیت دانش پژوهانه و دانش پژوهی آموزشی
- حیطه ها و مصادیق دانش پژوهی آموزشی
- معیارهای گلاسیک و استفاده از آنها در طرح های نوآورانه و فرآیندهای آموزشی
- آشنایی با طرح های توسعه ای در آموزش و پژوهش در آموزش و داوری آنها
- آشنایی با منابع و مجلات معتبر آموزش پزشکی

۵-۸- حیطه مدیریت و رهبری آموزشی

- اصول و مفاهیم مدیریت و رهبری آموزشی
- سبک های رهبری و مدیریت آموزشی
- مهارت ها و توانمندی های رهبری اثر بخش برای استاد دانشگاه

- مدیریت تغییر در آموزش
- مدیریت تعارض
- مسئولیت پذیری و پاسخگویی در سازمان های آموزشی
- تضمین کیفیت در سازمان های آموزشی

۵-۹- حیطه مدیریت پژوهش

- ساختار، اهمیت، مراحل و چگونگی تحقیقات مبتنی بر نیاز
- کلیات و انواع روش تحقیق در مطالعات علوم پزشکی
- اصول اخلاقی در انجام انواع مطالعات پژوهشی و چگونگی نظارت بر حسن انجام آن
- انواع تخلفات پژوهشی و راهکارهای پیشگیری از آن
- نحوه صحیح یک جستجوی علمی و استفاده از سایت های علمی و بانک های اطلاعاتی
- مفهوم و اصول بکارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد

ماده ۶: الزامات توانمندسازی اعضای هیأت علمی

الزامات توانمندسازی اعضای هیأت علمی در سه سطح جهت "اعضای هیأت علمی تازه استخدام"، اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه "استادیاری به دانشیاری" و اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه "دانشیاری به استادی" به شرح ذیل تدوین گردیده است:

۶-۱- سطح یک: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی تازه استخدام

- الزامات آموزشی دانشیاری / استادی

اعضای هیأت علمی جدید الورود

اعضای هیأت علمی جدیدالورود می بایست در طول ۲ سال اول خدمت خود به ترتیب اولویت، به مدت ۳۲ الی ۴۵ ساعت، در کارگاه های ذیل شرکت نمایند:

ردیف	عنوان برنامه آموزشی / کارگاه	ساعت آموزش
۱	ضوابط و مقررات	۴
۲	روش های تدریس مقدماتی	۶
	آشنایی با اصول تدریس و یادگیری در محیط های بالینی	۴

۶	روش های تدریس پیشرفته	۳
۲	مبانی اصول آموزشی در کلینیک	
۴	آشنایی با کلیات ارزیابی فراگیران (مقدماتی)	۴
۴	آشنایی با کلیات ارزیابی فراگیران (پیشرفته)	۵
۴	مهارت های ارتباطی (اخلاق و منش و جایگاه حرفه ای) دانشجویان- همتایان- بیماران، مهارت های ارتباطی میان فردی))	۶
۲	آشنایی با دانش پژوهی آموزشی	۷
۶	روش تحقیق و آشنایی موتورهای جستجو و بانک های اطلاعاتی	۸
۲	طرح دوره و درس	۹
۲	مدیریت موثر کلاس	۱۰
۴	اخلاق حرفه ای	۱۱
	اخلاق در آموزش	۱۲
	اخلاق در پژوهش	۱۳
۲	مقدمات آموزش مجازی و یادگیری غیرحضوری	۱۴

تبصره ۱: گذراندن دوره های روش تدریس مقدماتی و آشنایی با کلیات ارزیابی فراگیران (مقدماتی) مجموعاً به مدت ۱۰ ساعت برای اعضای هیئت علمی پایه الزامی می باشد.

تبصره ۲: گذراندن دوره های روش تدریس مقدماتی، آشنایی با اصول تدریس و یادگیری در محیط های بالینی و آشنایی با کلیات ارزیابی فراگیران (مقدماتی)، مجموعاً به مدت ۱۴ ساعت برای اعضای هیئت علمی بالینی الزامی می باشد.

۶-۲- سطح دو: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیئت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه استادیاری به دانشیاری

الزامات آموزشی جهت دانشیاری:

ردیف	الزامات آموزشی (حداقل)
۱	کارگاه پژوهش در آموزش (۴ ساعت)
۲	اخلاق حرفه ای (۴ ساعت)
۳	اصول مدیریتی (۴ ساعت)
۴	روش های تدریس و ارزیابی فراگیر (۱۰ ساعت)

تبصره ۱: تدریس در هر یک از موارد برابر با گذراندن دوره است.

تبصره ۲: اصول مدیریتی شامل موارد زیر است، عضو هیأت علمی می تواند حداقل یک عنوان را انتخاب نماید:

- اصول و مبانی مدیریت و رهبری آموزش
- مدیریت آموزشی
- مدیریت زمان و جلسات
- مدیریت تغییر
- برنامه استراتژیک

۳-۶- سطح سه: الزامات توانمندسازی جهت اعضای هیأت علمی متقاضی ارتقاء از مرتبه دانشیاری به استادی

الزامات آموزشی جهت استادی:

ردیف	الزامات آموزشی (حداقل)
۱	کارگاه دانش پژوهی (۴ ساعت)
۲	اخلاق حرفه ای (۴ ساعت)
۳	مهارت های لیدرشیپی (۴ ساعت)
۴	روش های تدریس و ارزیابی فراگیر (۱۶ ساعت)

تبصره ۱: کارگاه دانش پژوهشی شامل موارد زیر است:

- دانش پژوهشی آموزشی
- چگونه از فعالیت های دانش پژوهی امتیاز کسب کنیم؟ (راهنمای عملی برای اعضای هیأت علمی)

تبصره ۲: مهارت های لیدرشیپی شامل موارد زیر است.

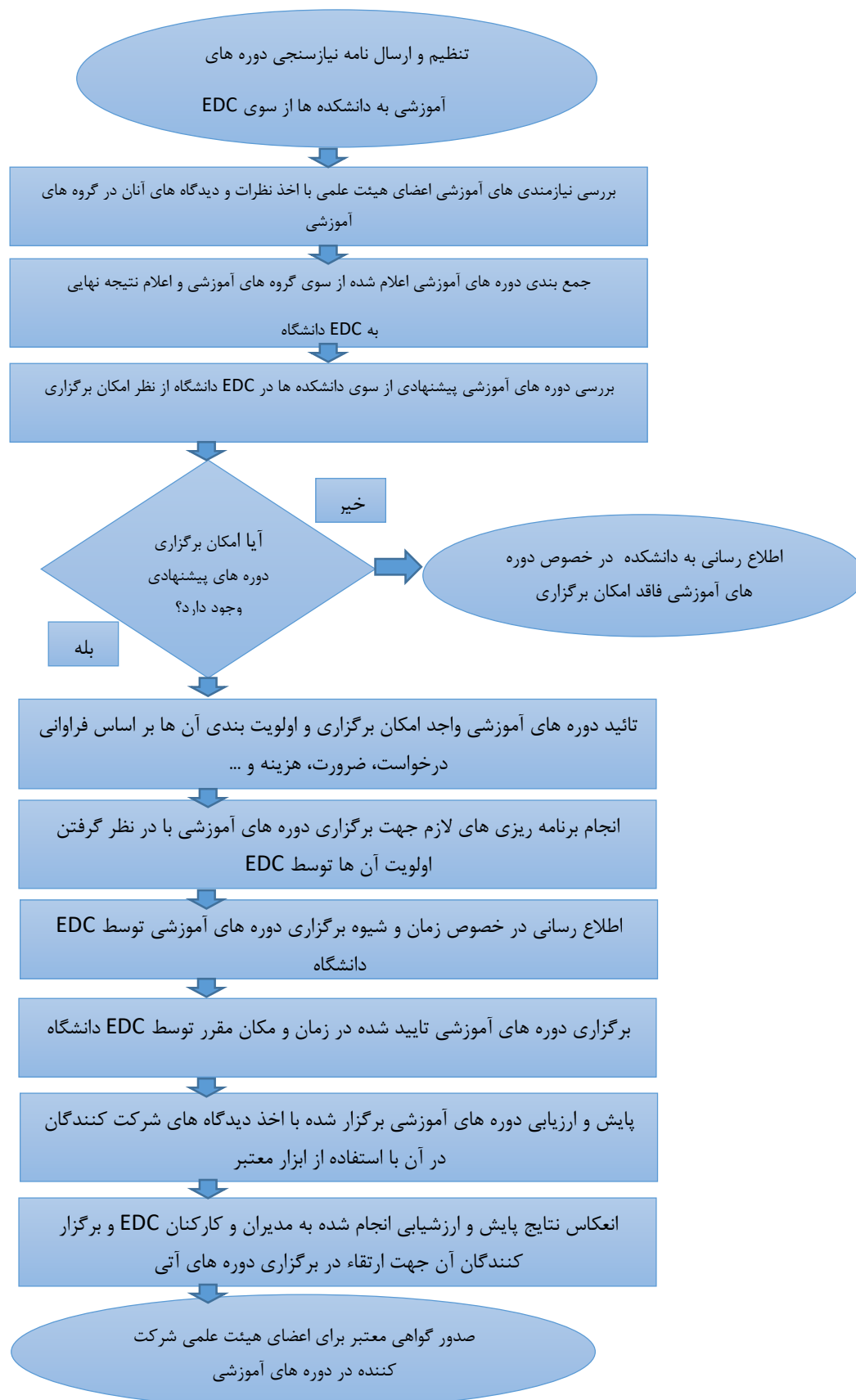
عضو هیأت علمی می تواند حداقل یک عنوان را انتخاب نماید.

- آشنایی با دانشگاه نسل سوم و دانشگاه کارآفرین
- آشنایی با منتورینگ و پرسپتورینگ
- موفقیت مدیران

جدول فرایند برگزاری کارگاه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی

عنوان	برگزاری کارگاه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی
هدف	نقش محوری و بی بدیل اعضای هیأت علمی در آموزش عالی و به ویژه دانشگاه های علوم پزشکی بر کسی پوشیده نیست لذا کسب اطمینان از وجود قابلیت ها و توانمندی های کافی (از نظر دانشی، نگرشی، مهارتی و رفتاری) در اعضای هیأت علمی از اهمیت وافری برخوردار است. در این راستا انجام نیازسنجی های علمی براساس کسب دیدگاه اعضای هیأت علمی و مدیران دانشگاه، ارزیابی دقیق وضعیت شاخص های عملکردی مرتبط با آنان و نیز بررسی نیازهای در حال ظهور در نظام سلامت مستلزم توجه ویژه خواهد بود. لازم به ذکر است که وجود دانش تخصصی به تنهایی کافی نخواهد بود بلکه اطمینان از وجود مجموعه ای از توانمندی های مدیریتی، آموزشی، اخلاقی و ... برای آنان ضروری می باشد.
ذی نفعان	<ul style="list-style-type: none"> - دانشجویان - اعضای هیأت علمی و گروه آموزشی - ریاست و معاونت آموزشی دانشکده - EDO دانشکده و EDC دانشگاه - مراکز بهداشتی و درمانی و مردم به عنوان گیرندگان نهایی مراقبت
صاحبان فرایند	<ul style="list-style-type: none"> - اعضای هیأت علمی - مدیران و کارکنان EDO دانشکده و EDC دانشگاه - معاون آموزشی و ریاست دانشکده و دانشگاه
ورودی ها	<ul style="list-style-type: none"> - نیروهای انسانی جهت انجام نیازسنجی، برگزاری دوره های آموزشی و ارزشیابی آن ها - وجود مدرس توانمند جهت برگزاری دوره آموزشی - فضاهای فیزیکی و مجازی جهت برگزاری دوره آموزشی - تجهیزات فیزیکی و مجازی جهت برگزاری دوره آموزشی
خروجی ها	<ul style="list-style-type: none"> - برگزاری کارآمد دوره های آموزشی برای اعضای هیأت علمی
شاخص های ارزیابی	<ul style="list-style-type: none"> - تعداد اعضای هیأت علمی و مدیران مشارکت کننده در تعیین نیازسنجی - میزان پوشش موضوعات آموزشی توسط برنامه های برگزار شده - تعداد و درصد اعضای هیأت علمی شرکت کننده در هر برنامه آموزشی - میزان رضایت مندی اعضای هیأت علمی از برنامه های آموزشی برگزار شده

فلوچارت برگزاری کارگاه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی

این شیوه نامه در ۶ ماده و ۱۷ تبصره توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه تدوین و در جلسه شورای آموزشی دانشگاه به شماره ۹/آمورخ/۱۴۰۵/۰۱/۲۳ به تصویب رسید و از این تاریخ لازم الاجرا است.